

Nr 37

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående reglering av priserna på fisk under budgetåret 1965/66; given Stockholms slott den 26 februari 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att priserna på fisk samt importen och exporten av fisk under budgetåret 1965/66 regleras enligt i huvudsak samma grunder som innevarande budgetår.

Härjämte förordas att principbeslut fattas att från den 1 juli 1966 avveckla bestämmelserna för regleringen av handeln med fisk samt att från samma tidpunkt införa ett nytt system för stödet till strömmingsfisket.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den
26 februari 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, *vissa frågor angående regleringen av priserna på fisk* och anför.

I. Inledning

Statens jordbruksnämnd har i skrivelse den 10 februari 1965 framlagt förslag beträffande dels reglering av priserna på fisk under budgetåret 1965/66, dels viss omläggning av stödet till strömmingsfisket fr. o. m. den 1 juli 1966. Jordbruksnämnden anmäler, att representanter för vederbörande fiskarorganisationer samt för fiskhandeln och industrin har till nämnden framfört sina synpunkter på frågan om de fortsatta regleringarna på fiskets område. Förslaget rörande stödet till strömmingsfisket grundas på överenskommelse mellan jordbruksnämnden och representanter för Ostkustfisk centralförening u. p. a. och Svenska Ostkustfiskarens Centralförbund. Överläggningar har skett med jordbruksnämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område. Nämnden har även samrått med fiskeristyrelsen.

II. Nuvarande förhållanden

Innebörden av pris- och handelsregleringen. I förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. meddelas bestämmelser om reglering av handeln med fisk och om prisregleringsavgift på fisk. Importen och exporten av fisk och fiskprodukter regleras med stöd av kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82) angående allmänt importförbud samt förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372 och 374) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur resp. utförseln av

vissa slag av fisk och skaldjur m. m. Enligt sistnämnda förordningar fordras i princip tillstånd av statens jordbruksnämnd för import och export av fisk och fiskprodukter.

Regleringen av priserna på fisk är i viss mån olika för väst- och sydkustens regleringsområden och för ostkustens regleringsområde. Prisregleringen inom de två förstnämnda områdena innebär att jordbruksnämnden, efter överläggningar med fiskarorganisationerna, fastställer minimipriser på de viktigaste fiskslagen. Den fisk, som inte kan säljas till minimipris, övertas av särskilda prisregleringsföreningar, Västkustfisk, förening u. p. a., och Sydkustfisk, förening u. p. a. Föreningarna säljer fisken för export — i färskt eller berett skick — eller inom landet t. ex. för framställning av konserver och fiskmjöl. Föreningarna får vissa i förväg bestämda statliga bidrag, s. k. pristillägg. Den del av dessa medel, som ej behöver tas i anspråk, överförs till konjunkturutjämningsfonder, som bildats av prisregleringsföreningarna. Föreningarna betalar till fiskaren ett s. k. garantipris, som fastställs av föreningen i förväg med hänsyn till beräknade försäljningsmöjligheter och erhållna pristillägg. Garantipriset är således det pris, som fiskaren lägst kan påräkna för sina leveranser av fisk. Beträffande utformningen av regleringssystemet i övrigt hänvisas till prop. 1946: 232, 1948: 48, 1951: 81 och 1962: 58.

Prisregleringen inom ostkustens regleringsområde är knuten till den år 1935 genomförda handelsregleringen på strömming. Denna innebär att endast auktoriserade fiskförsäljningsföreningar har rätt att för återförsäljning motta färsk strömming från fiskare. Föreningarna bestämmer sedan det pris, som strömmingen skall betinga vid försäljning till olika ändamål. Jordbruksnämnden utbetalar årligen till föreningen Ostkustfisk (centralorganisation för de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna) s. k. pristjämningsbidrag. Dessa används såsom tillskott till de priser föreningarna erhåller vid försäljning av strömming, som inte kan avsättas till färskkonsumtion eller rökning inom landet. Närmare uppgifter rörande inbörden och utformningen av prisregleringen finns i prop. 1962: 58.

Kostnaderna för prisregleringen på fisk täcks av prisreglerings- och införselavgifter, som tillförs den av jordbruksnämnden förvaltade prisregleringskassan för fisk. Prisregleringsavgifter tas upp på såväl svenskfångad som importerad saltvattenfisk och erläggs av förstahandsköpare av fisk m. fl. På västkusten upptas prisregleringsavgift f. n. på flertalet fiskslag. För svenskfångad fisk, som förs i land på syd- och ostkusten, uttas avgift endast på sill (strömming). Fisk som övertas av prisregleringsföreningarna på väst- och sydkusten är ej avgiftsbelagd. Det är ej heller den strömming på ostkusten som säljs för annat ändamål än färskkonsumtion eller rökning. Regleringsavgiften utgör nu 3 % av inköpspriset för svenskfångad fisk, som förs i land på väst- och sydkusten, samt tre öre per kg för ström-

ming, som förs i land på ostkusten. Avgiften på importerad fisk fastställs så att den motsvarar avgiften på svenskfångad fisk.

Införselavgifter upptas på viss filead fisk. Under år 1964 har denna avgift vid import från EFTA-länderna sänkts med 4,5 öre per kg för frysta filéer. Införselavgifterna uppgår nu vid import, som i lullhänseende är berättigad till områdesbehandling enligt EFTA-konventionen, till 13,5 öre per kg av varans nettovikt för fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk samt till 25 öre per kg för färsk eller kyld filead torsk, kolja, gråsej och vitling. Vid annan införsel uppgår införselavgiften till 45 öre per kg för färsk, kyld eller fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk.

Prisregleringsföreningarnas behov av *rörelsekapital* täcks till stor del av deras konjunkturutjämningsfonder. Föreningarna Västkustfisk och Syd-kustfisk kan vidare erhålla statlig garanti för lån i Sveriges Kreditbank in-till 3 milj. kr. resp. 2 milj. kr.

Enligt gällande grunder för *importregleringen av fisk och fiskprodukter* äger jordbruksnämnden begränsa importen i den omfattning som är nöd-vändig för att upprätthålla prisregleringssystemet. I frågor av allmänt intresse beträffande tillämpningen av importregleringen inhämtar jord-bruksnämnden synpunkter från det av nämnden inrättade fiskimport-rådet. Detta består av representanter för fiskare, handel, beredare och konsumenter.

Vid tillämpningen av importregleringen medger nämnden import utan licens av vissa fiskvaror från bl. a. OECD-länderna. För flertalet övriga fiskvaror utfärdar nämnden generella importlicenser. Vara, som tagits upp på sådan licens, får införas under förutsättning att fisken inköpts i fast räkning och att den inte införts direkt från fiskebåt, s. k. direktlandning. I vissa fall utfärdas s. k. individuell licens, som kan innebära, att importen kvantitativt regleras. I praktiken har under senare år kvantitativa import-restriktioner upprätthållits i huvudsak endast på färsk och fryst sill, torsk och spillånga.

Som en följd av EFTA-konventionen har tullarna på fiskkonserver o. d. samt införselavgifterna på frysta filéer av torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk vid införsel från länder anslutna till EFTA sänkts i olika om-gångar. Fr. o. m. den 31 december 1964 utgår tullarna och avgifterna med 30 % av de belopp, som gäller vid införsel från länder utanför frihandels-området. Som ett led i avvecklingen av de kvantitativa importrestriktionerna har i enlighet med konventionsbestämmelserna globalkontingenterna höjts för sådana fiskvaror, för vilka EFTA-konventionens förpliktelser gäller och för vilka införsel inte kunnat ske utan licens. Globalkontingenterna kan dock — utom såvitt de gäller frysta sill- och makrillfiléer — anses vara nominella, då import redan före år 1960 medgetts utan kvantitativ be-gränsning.

I kungörelsen den 6 maj 1949 (nr 179) om förbud mot försäljning av islandssill under viss tid av året föreskrivs att kryddad, salt eller sockersaltad islandssill ej utan jordbruksnämndens tillstånd får säljas till förbrukare under tiden den 1 augusti—den 30 november. Syftet med dessa bestämmelser är att göra det möjligt att skydda avsättningen inom landet av salt fladensill. Under de senaste åtta åren har försäljningsförbud ej upprätthållits. Jordbruksnämnden har varje år utfärdat ett generellt tillstånd. Ej heller har importbegränsande åtgärder vidtagits i fråga om beredd sill.

Gällande *exportreglering av fisk och fiskprodukter* innebär i princip att av jordbruksnämnden utfärdad licens fordras för export. S. k. villkorlig licensfrihet tillämpas. Detta innebär, att dessa varor under vissa förutsättningar får exporteras utan licens till i huvudsak de länder, som inte har centraliserad import. En av de förutsättningar, som jordbruksnämnden uppställer för licensfriheten, är att fisken skall vara inköpt enligt gällande bestämmelser om reglering av handeln med fisk samt om prisreglering beträffande fisk.

Exporten till länder med centraliserad import sker i enlighet med särskild överenskommelse mellan föreningarna Ostkustfisk, Sydsvensk exportfisk, Västkustfisk och Fiskkonserverfabrikernas förening ävensom företrädare för exporthandeln med färsk och fryst fisk samt svensk saltsill. Den närmare innebörden av denna överenskommelse redovisades i prop. 1962: 58 s. 22. I denna proposition redogjordes även för det s. k. fiskeexportrådet.

Fångst- och prisutveckling m. m. Utvecklingen inom saltsjöfisket av antalet fiskare och fiskebåtar, fångst- och prisutvecklingen inom saltsjöfisket, exporten och importen av fisk och fiskprodukter, fiskkonsumtionen inom landet, prisutvecklingen för fiskets förnödenheter, lönsamheten inom fisket samt det ekonomiska utfallet av prisregleringen på fisk framgår av följande tabeller.¹

Antalet yrkesfiskare har under år 1964 fortsatt att minska på samtliga kuststräckor. Minskningen är störst på ostkusten. I fråga om fiskebåtarna har en fortsatt övergång skett till båtar med allt större motorstyrka.

Det svenska havsfiskets avkastning beräknas under år 1964 ha ökat med 38 milj. kg till 378 milj. kg. Värdet beräknas ha stigit med 20 milj. kr. till 236 milj. kr. Den ökade fångsten hänför sig till västkusten och avser i sin helhet sill som används för att framställa sillolja. Värdet av fångsten har dock stigit på samtliga kuststräckor. I utlandet har direkt ilandförts omkring 212 milj. kg med ett värde av 87 milj. kr. Under år 1964 har fångstbegränsningar, såvitt avser prisreglerade fiskslag, upprätthållits på konsumtionssill (inkl. strömming) och makrill.

Viss höjning har skett av priserna på sill, som under år 1964 direkt-

¹ Tabellerna återfinns på s. 7—12.

1† *Bihang till riksdagens protokoll 1965. 1 saml. Nr 37*

landats i utlandet. Även priserna på den inhemska marknaden har i allmänhet stigit för de viktigaste fiskslagen.

Utrikeshandeln med fisk och fiskprodukter har år 1964 liksom tidigare år avsett export av prishillig fisk, främst sill, samt import av dyrare fisk och beredda fiskvaror. Exporten av fisk och fiskprodukter, inkl. direktlandning i utlandet, beräknas ha uppgått till 238 milj. kg med ett värde av 128 milj. kr. Utlandslandningarnas andel av den totala fiskexporten har stigit till 89 % av kvantiteten och till 68 % av värdet. Importen av fisk och fiskprodukter har ökat med 5 milj. kg och med 27 milj. kr. till ca 65 milj. kg och 188 milj. kr. Konsumtionen av färsk och fryst fisk samt skalldjur torde ha ökat med omkring 5 milj. kg till 123 milj. kg under år 1964. Håri ingående andel importerade färska och frysta fiskvaror beräknas ha stigit från 32 % år 1963 till 34 % år 1964. Förbrukningen av konserver och annan beredd fisk beräknas uppgå till oförändrat 40 milj. kg.

Priserna på förnödenheter erforderliga för fisket har inte undergått större ändringar under år 1964. Kostnaderna för reparationer och montering av redskap m. m. har dock ökat.

Vissa undersökningar rörande fiskets lönsamhet visar, att det beräknade nettot av fisket liksom den taxerade nettointäkten under år 1962 ökat för fiskare på såväl syd- som västkusten, medan en mindre nedgång noterats på ostkusten. Under år 1963 beräknas inkomsterna totalt sett ha försämrats, medan de under år 1964 förbättrats även i förhållande till 1962 års läge.

Under år 1964 har reglerings- och införselavgifterna på fisk uppgått till 3,9 milj. kr., varav 2,6 milj. kr. utgjorde avgifter på importfisk. Härutöver har prisregleringskassan för fisk tillförts räntor på 1,4 milj. kr. Utbetalningarna från kassan uppgick sammanlagt till 4,2 milj. kr., varav till prisregleringsföreningarna utbetalats 3,8 milj. kr. Behållningen i kassan var den 31 december 1964 27,8 milj. kr. mot 26,7 milj. kr. ett år tidigare.

Prisregleringsföreningarnas ekonomiska ställning anses vara relativt tillfredsställande. Under år 1964 har de av föreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk övertagna fiskkvantiteterna minskat starkt. Enligt preliminära uppgifter har föreningen Västkustfisk totalt övertagit 16,6 milj. kg fisk, främst sill, för 7,6 milj. kr. Föreningen Sydkustfisk har övertagit 2,2 milj. kg sill för ca 600 000 kr. Föreningen Ostkustfisk beräknas år 1964 ha prisreglerat 3,5 milj. kg strömming, varav ca 300 000 kg exporterats.

Tabell 1. Antal fiskare vid saltsjöfisket 1935—1963

(Indextal: 1935/39 = 100)

År	Ostkusten (norr om Blekinge)				Sydkusten (Blekinge och Skåne)			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal
1935/39	4 580	7 437	12 017	100	2 480	1 128	3 608	100
1940/44	5 432	6 921	12 353	103	2 558	1 409	3 967	110
1945/49	5 255	6 157	11 412	95	2 662	1 363	4 025	112
1950/54	3 786	5 677	9 463	79	2 213	1 152	3 365	93
1955.....	3 007	5 549	8 556	71	1 913	1 098	3 011	83
1956.....	2 768	5 666	8 434	70	1 831	1 065	2 896	80
1957.....	2 479	5 716	8 195	68	1 772	1 016	2 788	77
1958.....	2 349	5 699	8 048	67	1 765	942	2 707	75
1959.....	2 338	5 684	8 022	67	1 721	985	2 706	75
1960.....	2 225	5 543	7 768	65	1 690	887	2 577	71
1961.....	2 070	5 457	7 527	63	1 655	856	2 511	70
1962.....	1 973	5 422	7 395	61	1 600	789	2 389	66
1963.....	1 788	5 476	7 264	60	1 556	615	2 171	60

År	Västkusten (Hallands län, Göteborgs och Bohus län)				Samtliga kuststräckor			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal
1935/39	6 586	1 406	7 992	100	13 646	9 971	23 617	100
1940/44	6 749	1 247	7 996	100	14 739	9 577	24 316	103
1945/49	7 231	1 258	8 489	106	15 148	8 778	23 926	101
1950/54	6 826	1 160	7 986	100	12 825	7 989	20 814	88
1955.....	6 058	1 076	7 134	89	10 978	7 723	18 701	79
1956.....	5 749	1 012	6 761	85	10 348	7 743	18 091	77
1957.....	5 583	970	6 553	82	9 834	7 702	17 536	74
1958.....	5 400	963	6 363	80	9 514	7 604	17 118	72
1959.....	5 291	942	6 233	78	9 350	7 611	16 961	72
1960.....	5 126	910	6 036	76	9 041	7 340	16 381	69
1961.....	5 242	873	6 115	77	8 967	7 186	16 153	68
1962.....	5 021	845	5 866	73	8 594	7 056	15 650	66
1963.....	4 956	905	5 861	73	8 300	6 996	15 296	65

Anm. Uppgifterna är hämtade från den officiella fiskeristatistiken. Enligt instruktionen för statistikinsamlarna skall som yrkesfiskare anses person, som har sin huvudsakliga inkomst av fisket. Lokala skiljaktigheter förekommer emellertid i fråga om gränsdragningen mellan yrkes- och binäringsfiskare. För 1963 är uppgifterna preliminära.

Tabell 2. Antal fiskebåtar 1935/39, 1948/52, 1953/57 och 1958—1963

År	Däckade båtar med motor						Summa	Öppna båtar med motor			Summa båtar med motor	
	Hkr							Hkr				Summa
	1—10	11—30	31—90	91—150	151—200	>200		1—5	6—10	>10		
<i>Ostkusten</i>												
1935/39	388	4 636	5 024
1948/52	834	535	21	1	—	—	1 391	3 178	1 509	109	4 796	6 187
1953/57	590	609	37	12	3	—	1 251	3 047	1 578	200	4 825	6 076
1958.....	420	514	53	31	12	1	1 031	2 940	1 492	283	4 715	5 746
1959.....	370	502	50	37	12	9	980	2 963	1 498	324	4 785	5 765
1960.....	328	493	59	36	17	8	941	2 834	1 467	303	4 604	5 545
1961.....	290	469	74	43	20	11	907	2 822	1 454	310	4 586	5 493
1962.....	249	442	81	50	24	15	861	3 196	1 430	356	4 982	5 843
1963.....	187	386	88	51	28	15	755	3 376	1 476	393	5 245	6 000
<i>Sydskusten</i>												
1935/39	749	459	1 208
1948/52	314	302	122	36	—	—	774	563	111	7	681	1 455
1953/57	321	265	124	57	3	2	772	640	145	18	803	1 575
1958.....	291	229	86	74	21	12	713	679	164	21	864	1 577
1959.....	282	220	75	74	27	16	694	670	172	29	871	1 565
1960.....	265	206	61	73	38	19	662	695	167	29	891	1 553
1961.....	256	213	60	70	40	23	662	666	196	32	894	1 556
1962.....	160	197	60	78	35	37	567	659	241	42	942	1 509
1963.....	93	218	58	64	41	44	518	638	237	45	920	1 438
<i>Västskusten</i>												
1935/39	1 345	496	1 841
1948/52	432	199	347	318	162	—	1 458	660	256	21	937	2 395
1953/57	415	191	297	217	158	125	1 403	688	311	33	1 032	2 435
1958.....	393	180	239	173	145	175	1 305	653	342	42	1 037	2 342
1959.....	398	172	229	171	133	196	1 299	657	363	47	1 067	2 366
1960.....	378	179	204	159	106	245	1 271	655	338	36	1 029	2 300
1961.....	338	174	186	187	84	311	1 280	671	359	42	1 072	2 352
1962.....	274	156	163	185	75	347	1 200	845	410	77	1 332	2 532
1963.....	254	149	140	159	102	357	1 161	764	394	106	1 264	2 425
<i>Samtliga kuststräckor</i>												
1935/39	2 482	5 591	8 073
1948/52	1 580	1 036	490	355	162	—	3 623	4 401	1 876	137	6 414	10 037
1953/57	1 326	1 065	458	286	163	128	3 426	4 375	2 034	251	6 660	10 086
1958.....	1 104	923	378	278	178	188	3 049	4 272	1 998	346	6 616	9 665
1959.....	1 050	894	354	282	172	221	2 973	4 290	2 033	400	6 723	9 696
1960.....	971	878	324	268	161	272	2 874	4 184	1 972	368	6 524	9 398
1961.....	884	856	320	300	144	345	2 849	4 159	2 009	384	6 552	9 401
1962.....	683	795	304	313	134	399	2 628	4 700	2 081	475	7 256	9 884
1963.....	534	753	286	274	171	416	2 434	4 778	2 107	544	7 429	9 863

Anm. För 1963 är uppgifterna preliminära. — I SOS Fiske redovisas också fiskebåtar utan motor.

Tabell 3. Saltsjöfiskets avkastning, fördelad på olika fångstområden, mängd, värde samt procentuell fördelning 1935—1964

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%
Fångstmängd										
1935/39	31,9	27	11,9	10	75,6	63	119,4	100	14,8	12
1940/44	37,0	31	19,3	16	64,1	53	120,4	100	1,7	1
1945/49	27,9	17	24,2	14	115,6	69	167,7	100	12,6	8
1950/54	28,2	14	30,4	16	138,2	70	196,8	100	30,2	15
1955	30,1	14	34,1	15	155,3	71	219,5	100	45,0	21
1956	24,3	12	33,1	17	140,0	71	197,4	100	35,8	18
1957	24,2	11	40,0	18	157,9	71	222,1	100	38,0	17
1958	27,2	11	37,8	16	173,0	73	238,0	100	66,8	28
1959	29,6	11	37,1	14	201,3	75	268,0	100	82,0	31
1960	25,7	10	42,6	16	190,8	74	259,1	100	65,2	25
1961	24,8	9	43,4	16	199,1	75	267,3	100	85,3	32
1962	23,8	8	45,4	16	223,6	76	292,8	100	117,6	40
1963 ¹	23,0	7	39,0	11	278,0	82	340,0	100	161,5	47
1964 ¹	24,0	7	35,0	9	319,0	84	378,0	100	211,9	56

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%
Fångstvärde										
1935/39	8,3	28	3,7	13	17,6	59	29,6	100	3,1	10
1940/44	26,3	31	13,5	16	45,8	53	85,6	100	0,3	0
1945/49	23,8	23	14,0	14	65,4	63	103,2	100	7,0	7
1950/54	24,2	21	18,1	15	74,0	64	116,3	100	10,8	9
1955	23,8	18	23,2	17	88,5	65	135,5	100	16,1	12
1956	22,9	17	21,1	16	88,8	67	132,8	100	16,7	13
1957	23,2	16	25,2	17	100,5	67	148,9	100	17,9	12
1958	23,2	15	24,9	16	106,1	69	154,2	100	29,7	19
1959	26,7	16	26,5	15	117,7	69	170,9	100	33,8	20
1960	25,3	15	27,0	15	120,2	70	172,5	100	30,1	17
1961	28,4	15	29,0	15	130,7	70	188,1	100	40,6	22
1962	26,6	12	31,3	14	159,9	74	217,8	100	69,9	32
1963 ¹	26,0	12	29,0	13	161,0	75	216,0	100	67,6	31
1964 ¹	28,0	12	31,0	13	177,0	75	236,0	100	86,6	37

¹ Uppgifterna är hämtade ur den officiella statistiken utom för 1963 och 1964, då de är beräknade av jordbruksnämnden.

Anm. Med »Västkusten» avses fångstområdena Kattegatt, Skagerack, Nordsjön och avlägsnare vatten; »Sydkusten» inkluderar Öresund. Avrens är inkluderat i fångstmängdsuppgifterna fr. o. m. 1949 men däremot icke för åren dessförinnan. Det totala avrenset har för 1945/1948 utgjort i genomsnitt 8,7 milj. kg. Fr. o. m. 1949 är i ilandföringen i utrikes hamnar inkluderad s. k. skrapfisk. Sådan fisk ingår däremot ej i motsvarande siffror för åren dessförinnan och därmed ej heller i kolumnerna »Västkusten» och »Totalfångst». Före 1949 torde ilandföringen av skrapfisk i utlandet ha varit obetydlig.

Tabell 4. Genomsnittliga fiskarpriser och minimipriser på fisk under tiden juli 1960—september 1964, öre/kg

Tid	Västkusten										Sydkusten						Genomsnittet av partinoteringar på strömming i Stockholm ⁶
	Genomsnittliga fiskarpriser ¹					Minimipriser ²					Genomsnittliga fiskarpriser		Minimipriser ³				
	All fisk ⁴	Sill (färsk)	Torsk	Makrill	Annan fisk ⁴	Sill nr 1 ⁴	Sill nr 3 ⁴	Torsk nr 1	Torsk nr 2	Makrill nr 1 ⁴	Sill	Torsk	Sill nr 1	Sill nr 3	Torsk nr 1 ⁵	Torsk nr 2 ⁵	
<i>1960</i>																	
3:e kv.	67,7	48,0	118,3	95,9	138,8	64 (48)	41 (33)	69	59	61 (44)	54,4	62,6	68	58	58	55	137,6
4:e kv.	60,1	45,1	141,7	61,5	135,2	61 (46)	37 (32)	69	59	59 (44)	64,5	65,8	68	58	58	55	145,2
<i>1961</i>																	
1:a kv.	62,0	41,1	133,4	61,9	148,6	53 (40)	33 (24)	69	59	59 (44)	70,8	64,8	68	58	59	56	146,5
2:a kv.	98,7	47,3	108,6	85,5	127,6	53 (38)	33 (24)	69	59	63 (44)	57,0	67,4	68	58	59	56	141,5
3:e kv.	70,1	50,2	102,6	92,1	125,0	64 (48)	44 (33)	75	63	63 (44)	56,0	65,6	68	58	63	60	149,2
4:e kv.	77,3	50,5	131,6	91,6	136,6	64 (48)	44 (33)	75	63	59 (44)	61,2	71,6	68	58	63	60	150,2
<i>1962</i>																	
1:a kv.	70,1	51,4	87,2	79,1	118,3	53 (43)	35 (24)	75	63	59 (44)	75,2	65,0	68	58	61	58	145,9
2:a kv.	112,8	69,6	111,2	91,6	138,8	53 (43)	35 (24)	75	63	66 (48)	54,4	66,8	68	58	61	58	145,6
3:e kv.	102,1	65,2	113,1	122,7	135,3	64 (55)	46 (33)	80	65	66 (48)	56,4	67,1	70	61	61	58	152,6
4:e kv.	73,9	48,8	135,0	96,1	142,1	64 (55)	46 (33)	80	65	59 (48)	52,4	66,4	70	61	61	58	139,7
<i>1963</i>																	
1:a kv.	71,9	45,8	120,0	104,2	142,6	53 (44)	35 (25)	80	65	59 (48)	79,6	64,9	70	61	63	60	166,9
2:a kv.	87,3	47,2	108,1	85,4	124,2	53 (44)	35 (25)	80	65	69 (50)	59,0	66,1	70	61	63	60	157,9
3:e kv.	74,6	50,5	107,6	128,1	128,2	64 (45)	49 (36)	80	65	69 (50)	57,5	74,8	70	61	63	60	150,0
4:e kv.	95,9	42,6	159,5	83,2	148,9	57 (39)	43 (31)	80	65	59 (48)	59,4	71,3	70	61	63	60	151,7
<i>1964</i>																	
1:a kv.	102,6	49,7	118,7	122,3	143,9	55 (37)	40 (25)	80	65	59 (45)	69,7	68,6	70	61	64	61	152,0
2:a kv.	103,9	39,9	130,8	94,4	133,3	55 (35)	40 (27)	80	65	74 (52)	56,0	77,0	70	61	64	61	150,9
3:e kv.	96,6	54,5	135,2	120,3	141,2	64 (49)	49 (36)	80	65	74 (55)	61,4	86,6	70	61	64	61	158,8

¹ Uppgifterna avser försäljningen vid fiskauktionerna i Göteborg, Kungshamn, Smögen, Lysekil och Strömstad.

² Skarpsill, saltsill, skrapfisk och skaldjur ej medtagna.

³ Minimipriserna på sill och makrill avser orensad vara samt på torsk rensad vara med huvud.

⁴ Avser minimipriser vid försäljning på s. k. första auktion (för alla köpare). Inom parentes har angivits minimipriset vid försäljning på s. k. andra auktion (för exportörer och beredare av sill samt för beredare av frysta filéer i fråga om makrill).

⁵ Under 1962 resp. 1963 och 1964 har minimipriserna under slutet av veckan legat 2 resp. 4 öre per kg under de angivna priserna.

⁶ Partinoteringen på strömming är det pris, som producentföreningen fastställt för partihandels försäljning till detaljhandeln. Detta är sålunda ej jämförbart med de redovisade fiskarpriserna.

Ann. Såväl de genomsnittliga fiskarpriserna som minimipriserna inkluderar i förekommande fall exempelvis auktionsavgifter och fiskarens andel i lädkostnaden.

Tabell 5. Utrikeshandeln med fisk, kräftdjur och blötdjur samt beredd eller konserverad fisk m. m. tillhörande kap. 3 och 16 i tulltaxan

År	Utförsel				Införsel			Differens Utförsel- överskott (+) Införsel- överskott (-)
	Kommersiell export		Direkt- land- ningar i utlandet	Sum- ma	fisk, kräft- djur och blötdjur kap. 3	beredd eller kon- serverad fisk m.m. kap. 16	Sum- ma	
	fisk, kräft- djur och blötdjur kap. 3	beredd eller kon- serverad fisk m.m. kap. 16						
Milj. kg								
1935/39	25,1	1,4	14,8	41,3	44,5	7,1	51,6	- 10,3
1940/44	5,4	0,4	1,7	7,5	11,6	0,4	12,0	- 4,5
1945/49	30,2	2,0	12,6	44,8	21,5	4,7	26,2	+ 18,6
1950/54	47,9	2,5	30,2	80,6	25,6	8,8	34,4	+ 46,2
1955.....	50,5	2,3	45,0	97,8	34,3	12,5	46,8	+ 51,0
1956.....	40,2	2,6	35,8	78,6	33,7	13,5	47,2	+ 31,4
1957.....	42,0	1,9	38,0	81,9	30,2	11,8	42,0	+ 39,9
1958.....	35,9	2,9	66,8	105,6	33,8	15,9	49,7	+ 55,9
1959.....	38,1	2,8	82,0	122,9	30,2	16,8	47,0	+ 75,9
1960.....	56,4	3,5	65,2	125,1	31,0	16,5	47,5	+ 77,6
1961.....	45,3	2,7	85,3	133,3	37,7	20,2	57,9	+ 75,5
1962.....	33,0	3,6	117,6	154,2	38,4	19,4	57,8	+ 96,4
1963.....	34,3	3,3	161,5	199,1	42,0	17,7	59,7	+ 139,4
1964.....	23,5	2,9	211,9	238,3	40,3	24,2	64,5	+ 173,8
Milj. kr.								
1935/39	7,8	1,3	3,1	12,2	20,9	4,6	25,5	- 13,3
1940/44	2,8	0,3	0,3	3,4	10,4	1,7	12,1	- 8,7
1945/49	21,0	5,5	7,0	33,5	23,3	7,3	30,6	+ 2,9
1950/54	31,9	7,2	10,8	49,9	36,7	14,9	51,6	+ 1,7
1955.....	34,2	6,6	16,1	56,9	61,9	24,6	86,5	- 29,6
1956.....	31,7	7,7	16,7	56,1	60,3	27,7	88,0	- 31,9
1957.....	36,9	5,3	17,9	60,1	59,9	28,6	88,5	- 28,4
1958.....	30,6	9,4	29,7	69,7	71,4	37,9	109,3	- 39,6
1959.....	32,5	9,7	33,8	76,0	66,6	38,5	105,1	- 29,1
1960.....	43,4	11,2	30,1	84,7	71,8	39,2	111,2	- 26,3
1961.....	39,2	10,1	40,6	89,9	85,5	46,3	131,8	- 41,9
1962.....	34,0	13,3	69,9	117,2	99,0	47,4	146,4	- 29,2
1963.....	34,5	13,5	67,6	115,6	110,5	50,2	160,7	- 45,1
1964.....	29,5	12,1	86,6	128,2	122,1	66,1	188,2	- 60,0

Anm. 1. Vissa beredda eller konserverade varor av fisk och skaldjur, som i den tidigare tulltaxan hänförs till stat. nr 281:1 och 321:5, ingår i denna tabell fr. o. m. 1957.

Anm. 2. T. o. m. 1948 är s. k. skrapfisk icke inkluderad i direktlandningarna i utlandet.

Anm. 3. Direktlandningar i utlandet enligt jordbruksnämndens statistik. Övriga siffror är hämtade från handelsstatistiken utom för 1964, som grundar sig på tullverkets preliminära statistik.

Tabell 6. Tablå över inkomster (prisregleringsavgifter m. m.) och utgifter för prisregleringen på fisk under tiden 15/4¹ 1946—31/12 1964, kr.

År	Västkusten		Sydkusten		Ostkusten (strömming)		Importfisk	
	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Införselavgifter
		Pristillägg m. m.		Pristillägg m. m.		Prisutjämningsbidrag ²		
1946—1950.....	8 604 534: 36	9 223 575: 36	1 234 318: 23	1 187 022: 99	1 041 366: 05	1 590 487: 20	1 188 025: 25	
1951—1955.....	10 769 464: 15	7 976 061: 13	2 439 792: 09	1 102 423: 55	2 342 103: 20	3 751 110: 95	7 018 342: 03	
1956—1960.....	7 383 640: 09	9 587 783: 11	1 454 777: 92	3 339 798: 50	1 973 592: 30	2 727 762: 76	7 093 614: 84	7 234 886: 54
1961.....	1 414 027: 53	1 837 378: 80	293 096: 21	706 015: 09	401 586: 66	488 022: 80	1 709 172: 38	1 314 767: 30
1962.....	1 408 989: 16	1 735 106: —	352 423: 21	701 162: 56	388 175: 24	627 378: —	1 825 697: 60	1 365 000: —
1963.....	1 155 857: 35	1 610 875: —	272 814: 16	720 536: 76	354 539: 12	620 513: —	1 700 468: —	1 289 978: —
1964.....	728 761: 75	2 611 789: 60	243 922: 02	*593 742: 71	326 479: 21	*563 000: —	1 223 257: —	1 386 068: —
Omkostnader 1946—1964		552 251: 09		86 891: 98		3 154: 80		*1 198 262: 98
Avveckling av statslån		2 500 000: —		500 000: —		500 000: —		
Summa	31 465 274: 39	37 634 820: 09	6 291 143: 84	8 937 594: 14	6 827 841: 78	10 871 429: 51	21 758 577: 10	11 392 436: 86
Underskott	—6 169 545: 70		—2 646 450: 30		—4 043 587: 73			
Överfört 1946 från clearningskassan för fisk				+20 291 430: 23				
Ränteinkomster.....				+ 1 000 000: —				
Uppbörds- och kontrollkostnader				+ 8 012 170: 19				
Överfört 1963 till arbetslöshetskassan				— 502 174: —				
Total behållning				— 1 000 000: —				
31/12 1964.....				+27 801 426: 42				

¹ Beträffande strömmingsregleringen den 1/4.

² Bortsett från fonder på tillhoppa 543 168 kr., vilka vid reglerings-systemets införande ställts till förfogande för prisutjämningsbidrag och sedermera helt förbrukats.

³ Beloppet är preliminärt.

⁴ Av beloppet utgör 475 152: 34 kr. kostnad för fiskexportrepresentanten, 198 110: 64 kr. kostnad för kvalitetskontrollen för fisk och 525 000 kr. anslag till fiskpropaganda.

Anm. »Prisregleringsavgifter» och »införselavgifter» avser under resp. år faktiskt in/utläna inkomster, medan »pristillägg m. m.» och »prisutjämningsbidrag» belöper på resp. år. Specificerade siffror för 1946—1955 finns redovisade i prop. 1960: 82 och för 1956—1960 i prop. 1963: 49.

III. Statens jordbruksnämnds förslag

Prisregleringen. Statens jordbruksnämnd anför att fiskarorganisationerna framhållit, att behov finns av en fortsatt prisreglering på fisk enligt i huvudsak nuvarande grunder. Samtliga representanter för fiskerinäringen har förordat att gällande regleringsförfordningar förlängs på ett år. Prisregleringsföreningarna Väst kustfisk och Sydkustfisk har anhållit att få åtnjuta statlig kreditgaranti för lån i Sveriges Kreditbank även under nästa budgetår.

Jordbruksnämnden anmäler vidare att representanter för handeln med färsk fisk i stort sett vitsordat lämpligheten av det nuvarande prisregleringssystemet samt förordat en fortsatt prisreglering efter i huvudsak oförändrade grunder. Inte heller från konservindustrin eller från handeln med salt sill har föreslagits principiella ändringar av regleringarna på fiskets område. Dock har tidigare krav upprepats på att regleringsavgiften slopas för salt sill. Representanterna för fiskets organisationer har motsatt sig dessa krav.

Enligt jordbruksnämndens mening föreligger alltså behov av prisstöd för fiskarna. Nämnden anser därför att — i avvaktan på resultatet av den utredning om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område som pågår — prisregleringsverksamheten bör bedrivas även under budgetåret 1965/66 i stort sett enligt nu gällande grunder. Härvid gör dock nämnden förbehåll för sådana ändringar i fråga om handeln med fiskprodukter, som kan föranledas av åtaganden inom internationella organisationer.

Jordbruksnämnden, som inte är beredd att f. n. biträda kravet på att begränsa uttagandet av prisregleringsavgifter, föreslår att under nästa budgetår dylika regleringsavgifter får tas upp i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder som nu tillämpas. Nämnden hemställer vidare, att de för regleringsåret 1965/66 inflytande införselavgifterna får disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna.

Med hänsyn till omfattningen av prisregleringsverksamheten föreslår jordbruksnämnden, att föreningarna Väst kustfisk och Sydkustfisk även under nästa budgetår skall få åtnjuta statlig kreditgaranti för lån i Sveriges Kreditbank i samma omfattning som f. n. Behållningen i prisregleringskassan för fisk bör på de villkor, som fastställts av Kungl. Maj:t den 3 september 1954 och den 11 april 1958, alltså få användas för lån till prisregleringsföreningarna för att tillfälligt finansiera krediter vid exportförsäljningar av fisk.

Medel till fiskpropaganda, fiskexportrepresentant och kvalitetskontroll. För innevarande budgetår får av införselavgiftsmedel på fiskets område disponeras dels 200 000 kr. till den av centralnämnden för fiskpropaganda be-

drivna verksamheten, dels 100 000 kr. för att bestrida kostnaderna för en fiskexportrepresentant, dels 60 000 kr. för att bekosta viss kvalitetskontroll av fisk.

Centralnämnden för fiskpropaganda har anhållit att under budgetåret 1965/66 få disponera dels 300 000 kr. för nämndens verksamhet, dels högst 205 500 kr. för att bekosta inspelningen av en film om det svenska fisket. Som motiv har centralnämnden främst anfört att det är nödvändigt att följa upp propagandakampanjer samt att kostnaderna för produktion av reklam ökat. Jordbruksnämnden upplyser att vid överläggningar inom västkustens fiskeriråd har de intressen inom fiskerinäringen, som inte är representerade i centralnämnden, tillstyrkt bifall till framställningen.

Jordbruksnämnden anser att bidrag till fiskpropaganda i princip bör utgå endast inom ramen för de prisregleringsmedel, som ställs till regleringsföreningarnas förfogande för prisstöd. Nämnden vidhåller därför att även i fortsättningen endast begränsade belopp bör utgå direkt ur prisregleringskassan för propagandaändamål. Dessa medel bör ej heller anslås för propaganda av visst slag. Jordbruksnämnden ifrågasätter dessutom om inte viss del av kostnaden för den föreslagna filmen bör bestridas av de organisationer som har ett direkt intresse av den.

Behov av en fiskexportrepresentant föreligger enligt jordbruksnämndens mening även under nästa budgetår. Enligt vad nämnden inhämtat delas denna uppfattning av fiskarorganisationerna och av övriga företrädare för fiskerinäringen. Jordbruksnämnden hemställer därför att under budgetåret 1965/66 få disponera högst 100 000 kr. av införselavgiftsmedel för att bestrida kostnaderna för fiskexportrepresentanten.

I fråga om kostnaderna för kvalitetskontroll av fisk och fiskprodukter uttalar jordbruksnämnden att tillgängliga medel beräknas räcka till för att under nästa budgetår täcka kostnaderna för kontrollen av fiskkonserver. Avgifterna för kontroll av andra fiskvaror beräknas inte täcka kostnaderna. Underskottet var för budgetåret 1963/64 över 40 000 kr. Nämnden räknar med att underskott uppkommer även nästa budgetår och hemställer därför att för ändamålet få disponera högst 60 000 kr. av införselavgifterna.

Handelsregleringen på strömming. Jordbruksnämnden erinrar om, att i prop. 1964: 112 uttalats att det är nödvändigt att nuvarande reglering av strömmingshandeln avvecklas så snart som möjligt. Nämnden har på uppdrag av Kungl. Maj:t överlagt med de parter, som berörts av regleringen, i fråga om de stödåtgärder som kan erfordras efter en regleringsavveckling. En utgångspunkt för överläggningarna har enligt jordbruksnämnden varit att behovet av statligt stöd till strömmingsfisket kommer att kvarstå även när handelsregleringen upphört. En stabil marknadsutveckling förutsätter att en prisutjämning upprätthålls även i fortsättningen. Den nuvarande handelsregleringen innebär långtgående begränsningar i såväl enskilda fiskares

som fiskförsäljningsföreningarnas och övriga distributionsföretags handlingsfrihet. Detta har hämmat en kontinuerlig anpassning till ändringarna i produktionen och distributionen. Det är angeläget att utforma ett nytt stödsystem så att rationaliseringsmöjligheter i fråga om fångst och distribution så långt som möjligt tas tillvara. Det nya systemet bör självfallet också främja produktion och avsättning av strömming av hög kvalitet.

Det är vidare av vikt att fiskare, som inför effektivare fångstmetoder, inte missgynnas genom stödsystemets utformning eller genom fiskförsäljningsföreningarnas interna åtgärder. Avräkningspriserna till fiskare bör således fastställas med hänsyn till bl. a. de faktiska mottagningskostnaderna för strömming från olika fiskarkategorier och i övrigt på likartade villkor. Det är också önskvärt, att föreningarna och deras medlemmar får vinsterna av rationaliseringsåtgärder i föreningarnas verksamhet. Om stödet under en följd av år lämnas enligt fasta normer, kan detta önskemål tillgodoses.

Mot bakgrunden av nämnda principiella synpunkter har jordbruksnämnden med sedvanliga förbehåll överenskommit med Ostkustfisk centralförening och Svenska Ostkustfiskarens Centralförbund om utformningen av stödet till strömmingsfisket på ostkusten. Vid överläggningarna har framkommit att viss rationalisering av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet kan väntas bli genomförd inom snar framtid. För att de organisatoriska ändringar, som följer av att handelsregleringen slopas, skall kunna samordnas med en effektivisering av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet förutsätts i överenskommelsen att det nya stödsystemet inte skall tillämpas förrän fr. o. m. den 1 juli 1966. Nu gällande tillstånd för fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten att med ensamrätt ta mot strömming för försäljning skall då upphöra. Ej heller skall statlig prisregleringsavgift tas ut på strömming som svenska fiskare för iland på ostkusten. Eftersom sådan avgift även i fortsättningen skall utgå på strömming och sill, som förs iland på syd- och västkusten, bör dock regleringsavgiften behållas för importerad strömming.

Enligt överenskommelsen skall stödet till strömmingsfisket under en sexårsperiod, räknat fr. o. m. den 1 juli 1966, utgå med årliga belopp, lägst 150 000 kr. och högst 333 300 kr., enligt vissa för hela perioden fastställda regler. Stödet skall finansieras med medel från prisregleringskassan för fisk. Prisregleringen och därmed sammanhängande åtgärder skall närmast bedrivas genom de producentkooperativa fiskförsäljningsföreningarna. Det har ansetts önskvärt, att dessa föreningar och deras medlemmar även själva direkt bidrar till regleringssystemets finansiering. Enligt överenskommelsen skall därför de till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningarna av sina medlemmar ta ut en avgift, som via Ostkustfisk skall inlevereras till en ny prisregleringsförening, Ostkustens prisregleringsförening. Minimibeloppet för det statliga stödet, 150 000 kr., skall utgå även om

fiskarorganisationerna inte själva tillskjuter medel. Högre statligt bidrag, dock högst 300 000 kr., skall utgå i samma mån som organisationerna själva tillskjuter medlemsavgifter med högre belopp än 150 000 kr. Om organisationerna tillskjuter mer än 300 000 kr., skall det statliga bidraget ökas med 50 % av överskjutande belopp, dock till högst 333 300 kr. Enligt överenskommelsen skall de medel, som organisationerna tillskjuter, användas för samma ändamål och på motsvarande villkor som bidragen från prisregleringskassan. Det har vidare ansetts lämpligt att de överenskomna bidragsgränserna justeras med hänsyn till eventuella ändringar i penningvärdet. Om konsumentprisindex, rensad från posten bostad utom bränsle och lyse samt från ändringarna i indirekta skatter, vid ingången av ett bidragsår har ändrats med mer än 5 % i förhållande till den 1 juli 1966 eller närmast föregående justeringstillfälle, skall motsvarande ändring ske av bidragsgränserna.

Prisregleringsmedlen skall enligt överenskommelsen oavkortade användas till stöd åt strömmingsfisket. Medlen skall i första hand användas för tillskott till de priser, som de till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningarnas medlemmar erhåller för strömmingsfångster som inte kan avsättas till färskkonsumtion eller rökning inom landet. Medlen skall vidare kunna användas för att effektivisera mottagningen och avsättningen av strömming samt för kvalitetsförbättrande åtgärder i samband med marknadsföringen.

Stödet till strömmingsfisket skall såsom nyss nämnts has om hand av Ostkustens prisregleringsförening. Styrelsen skall bestå av sju ledamöter jämte en opartisk ordförande, som vid jämn röstfördelning har utslagsröst. Kungl. Maj:t skall enligt överenskommelsen utse ordförande i styrelsen jämte en ledamot, som bör vara tjänsteman i jordbruksnämnden. Fiskarorganisationerna skall utse fyra ledamöter och den privata och konsumentkooperativa handeln vardera en. Det har förutsatts att föreningen skall konstitueras såsom ekonomisk förening med stadgar, som fastställs av jordbruksnämnden och som inte får ändras utan nämndens samtycke. Såsom styrelseledamöter i föreningen avses ingå representanter för Ostkustfisk och för Svenska Ostkustfiskarens Centralförbund samt en representant för vardera Sveriges fiskgrossisters riksförbund och Kooperativa förbundet. De nämnda organisationerna skall, i förhållande till vars och ens representation i styrelsen, ingå i föreningen med vissa mindre insatsbelopp.

Ostkustens prisregleringsförening skall stödja strömmingsfisket på ostkusten genom att ställa medel till Ostkustfisks förfogande för prisreglerande eller därmed jämförlig verksamhet. Vid ställningstagandet till medelsanvändningen skall regleringsföreningen tillse, att medlen inte används så att vissa fiskargrupper obehörigen gynnas eller på sådant sätt, att vissa handelsformer diskrimineras vid marknadsföringen. Förening-

ens administrationskostnader föreslås bestridas direkt från prisregleringskassan för fisk. Föreningen skall från föreningen Ostkustfisk ta över uppgiften att tillsammans med jordbruksnämnden vara huvudman för Stiftelsen Ostkustfisks konjunkturutjämningsfond. Den del av bidraget från prisregleringskassan och av övriga till föreningen inlevererade medel, som inte tas i anspråk under ett år, bör tillföras denna konjunkturutjämningsfond. Fondmedlen skall kunna disponeras för prisregleringen av strömming på motsvarande villkor, som gäller för de årliga bidragsmedlen.

I överenskommelsen ingår bestämmelser, som skapar garantier för att vissa fiskare eller fiskargrupper inte kan uteslutas från stödsystemet. Medlemskap i fiskförsäljningsföreningar, som är anslutna till Ostkustfisk, skall således stå öppet för varje yrkesfiskare. Medlem i Ostkustfisk skall kunna bli varje representativ och kvalificerad yrkesfiskarorganisation. Med yrkesfiskare skall avses envar som är sysselsatt enbart med fiske eller är sysselsatt med fiske till ej obetydlig del.

Fiskförsäljningsföreningar, som är anslutna till Ostkustfisk, skall enligt överenskommelsen tillhandahålla strömming i efterfrågade och med hänsyn till tillgång möjliga kvantiteter till envar kvalificerad köpare. Försäljningen skall härvid ske på skäliga och i förhållande till köpens storlek lika villkor. Syftet är att säkerställa att marknadsföringen skall ske i överensstämmelse med principerna i gällande konkurrenslagstiftning.

I överenskommelsen förutsätts slutligen, att de till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningarna svarar för minst tre fjärdedelar av förstahandsmottagningen av strömming. Om det kan antas, att denna förutsättning inte uppfylls skall överläggningar ske mellan jordbruksnämnden och fiskarorganisationerna samt övriga berörda parter beträffande de ändringar i stödsystemet som påkallas härav. Vid bedömning av förstahandsmottagningens fördelning skall enligt överenskommelsen inte medräknas sådan mottagning av strömming, som redan vid nuvarande handelsreglering går vid sidan av de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna.

Jordbruksnämnden framhåller att prisregleringsföreningen blir av principiellt samma karaktär som prisregleringsföreningarna på jordbrukets område. Enligt nämndens mening är det av stort värde att även prisregleringen på strömming has om hand av en organisation med representation för olika intressegrupper. Detta skapar vissa garantier för att olika intressen tillgodoses vid den praktiska tillämpningen av regleringssystemet och gör det möjligt att begränsa myndighetens direkta befattning med olika regleringsåtgärder.

Med hänsyn till att det nya prisregleringsstödet för strömmingsfisket skall tillämpas först fr. o. m. den 1 juli 1966, föreslår jordbruksnämnden att giltighetstiden för förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. förlängs intill utgången av budgetåret 1965/66. Jordbruksnämnden ifrågasätter vidare, om inte de bestäm-

melser i nyssnämnda förordning, som reglerar handeln med fisk, bör utgå fr. o. m. den 1 juli 1966 i samband med att auktorisationstillstånden slopas.

Jordbruksnämnden upplyser, att företrädarna för den enskilda och konsumentkooperativa strömmingspartihandeln har förklarat, att de ansluter sig till den föreslagna omläggningen av stödsystemet. Av jordbruksnämndens skrivelse framgår, att ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor inte har något att erinra mot förslaget.

Regleringen av utrikeshandeln med fisk. Jordbruksnämnden föreslår att giltighetstiden för förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372 och 374) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur och angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. förlängs t. o. m. den 30 juni 1966.

Den fortsatta tillämpningen av importregleringen av fisk föreslår nämnden skall ske i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under innevarande budgetår.

I fråga om förbudet att under viss tid av året försälja islandssill anför jordbruksnämnden att fiskarparten motsatt sig ett förslag att häva förbudet. Representanter för handeln med salt sill har däremot framfört bl. a. att produktionen av fladensill minskat starkt under senare år och därmed också behovet av att trygga försäljningen av varan. Nämnden anser att bestämmelserna i ämnet bör upphävas men hemställer ej härom med hänsyn till fiskarpartens avstyrkan.

I fråga om exportregleringen framhåller jordbruksnämnden, att det enligt nämndens mening är erforderligt att exporten även i fortsättningen regleras i den omfattning som nu sker för att exportmöjligheterna skall kunna tas till vara på ett rationellt sätt.

Jordbruksnämndens råd i prisregleringsfrågor på fiskets område ansluter sig till nämndens förslag, med det undantaget att rådet uttalat sig för att centralnämnden för fiskpropaganda för nästa budgetår bör tilldelas ett bestämt belopp. Flertalet av rådets ledamöter har därvid ansett att beloppet bör vara 200 000 kr. Härjämte har vissa ledamöter av rådet föreslagit dels att styrelsen för Ostkustens prisregleringsförening skall utökas med representant för Svenska fiskhandelsförbundet, dels att regleringsföreningen endast skall få använda sina medel för prisreglering av överskottsströmming.

Fiskeristyrelsen har vid samråd förklarat sig i sak biträda jordbruksnämndens förslag. Styrelsen har dock ansett att bidraget till centralnämnden för fiskpropaganda för nästa budgetår ej bör fastställas till lägre belopp än 200 000 kr.

IV. Departementschefen

Statens jordbruksnämnd har efter överläggningar med representanter för fiskarorganisationerna, fiskhandeln och industrin funnit att behov föreligger av fortsatt *prisreglering på fiskets område*. Även jag anser att prisregleringsverksamheten bör upprätthållas under nästa budgetår. I avvaktan på resultatet av det uppdrag att utreda utformningen av prisreglerings-systemet, som jordbruksnämnden erhållit, bör prisregleringen handhas på samma sätt som hittills, dvs. i stort sett i enlighet med de uttalanden i ämnet som gjorts av föredragande departementschefen i prop. 1951: 81. Kostnaden för regleringen bör som hittills täckas av medel som inflyter till prisregleringskassan för fisk. Statens jordbruksnämnd bör äga ta upp regleringsavgifter under budgetåret 1965/66 i den omfattning som gällt sedan den 1 september 1963. Nämnden bör således få ta ut regleringsavgift med högst 3 % av inköpspriset för fisk, som fångas av svenska fiskare och som förs i land på väst- och sydkusten, samt med högst 3 öre per kg för strömming som förs i land på ostkusten. På importerad fisk bör prisregleringsavgift kunna tas ut med belopp som motsvarar avgifterna på fisk, som svenska fiskare fångar. I enlighet med jordbruksnämndens förslag bör inkomsterna av införselavgifterna på filéer av vissa fiskslag få disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna. Sedan i det följande särskilt nämnda belopp utgått bör införselavgifterna således få användas för att täcka de utgifter som erfordras för att upprätthålla prisregleringen.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör enligt min mening inte heller under nästa budgetår hinder möta att — under särskilda förhållanden och på de villkor som fastställs av Kungl. Maj:t — använda behållningen i prisregleringskassan för lån till prisregleringsföreningarna på fiskets område för att tillfälligt finansiera krediter vid försäljning av fisk på export. Jag biträder vidare jordbruksnämndens förslag, att prisregleringsföreningarna även under budgetåret 1965/66 bör få statlig kreditgaranti för lån i Sveriges Kreditbank i samma omfattning som nu gäller.

För innevarande budgetår får centralnämnden för fiskpropaganda för sin verksamhet disponera högst 200 000 kr. av införselavgiftsmedel. Centralnämnden har mot bakgrunden av bl. a. behovet av fortsatt propaganda i skrivelse till statens jordbruksnämnd föreslagit dels att 300 000 kr. anvisas till centralnämndens verksamhet, dels att 205 500 kr. anvisas för att bekosta en film om svenskt fiske. Jordbruksnämnden, som anser att bidrag till fiskpropaganda i princip bör utgå endast inom ramen för de medel, som ställs till prisregleringsföreningarnas förfogande i prisstödjande syfte, tillstyrker att även i fortsättningen ett begränsat belopp utgår direkt ur prisregleringskassan. Flertalet av ledamöterna i jordbruksnämndens råd i prisregleringsfrågor på fiskets område uttalar sig för att 200 000 kr. ställs till

förfogande för centralnämndens verksamhet under nästa budgetår. Jag ansluter mig till denna uppfattning. Centralnämnden bör således för budgetåret 1965/66 få disponera oförändrat högst 200 000 kr. av införselavgifter för sin verksamhet. Någon särskild medelsanvisning till den av centralnämnden föreslagna filmen kan jag inte förorda.

För att täcka kostnaden för en befattning som fiskexportrepresentant har under budgetåret 1964/65 fått tas i anspråk högst 100 000 kr. av införselavgifterna på fiskets område. Jag biträder jordbruksnämndens förslag att för nästa budgetår samma belopp får användas för ändamålet. Ej heller har jag något att erinra mot förslaget att även för budgetåret 1965/66 högst 60 000 kr. av införselavgifter disponeras för de av jordbruksnämnden angivna kostnaderna i samband med kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver.

Till stöd för strömmingsfisket gäller sedan år 1935 en särskild *reglering av handeln med strömming*. Genom denna har fiskarnas ekonomiska föreningar på ostkusten — de s. k. auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna — erhållit ensamrätt att för återförsäljning ta emot färsk strömming från fiskarna. I kraft av ensamrätten bestämmer de auktoriserade föreningarna det pris som strömmingen skall betinga vid försäljning till olika ändamål. Därutöver upprätthålls prisreglering på strömming.

Vid anmälan av prop. 1964:112 uttalade jag i anslutning till att redogörelse lämnades för en inom statens jordbruksnämnd verkställd utredning rörande handelsregleringen på strömming att det var nödvändigt att avveckla regleringen så snart som möjligt. I avvaktan på ytterligare överväganden rörande de stödåtgärder, som kunde erfordras för tiden efter avvecklingen, borde regleringen förlängas t. o. m. den 30 juni 1965. Dessa uttalanden föranledde ingen erinran från riksdagen (JoU 1964:15, rskr 241).

Såsom framgår av redogörelsen i det föregående har statens jordbruksnämnd överlagt med berörda parter om utformningen av stödet till strömmingsfisket efter det att handelsregleringen upphört. Jordbruksnämnden har därvid med utgångspunkt från att handelsregleringen skall upphöra den 30 juni 1966 överenskommit med representanter för föreningen Ostkustfisk och Svenska Ostkustfiskarens Centralförbund att för en tid av sex år därefter i huvudsak följande skall gälla i fråga om stödet till strömmingsfisket. Från prisregleringskassan för fisk skall för att finansiera stödet utgå årliga bidrag, lägst 150 000 kr. och högst 333 300 kr., enligt vissa för perioden fastställda regler. Härjämte har förutsatts att medlemmarna i ostkustens fiskförsäljningsföreningar själva skall tillskjuta medel. Det nyss angivna lägsta beloppet, 150 000 kr., för det årliga bidraget från prisregleringskassan skall dock utgå även om medlemmarna inte tillskjuter några medel. Högre bidrag från kassan, dock högst 300 000 kr., skall utgå i samma mån som medlemmarna tillskjuter högre belopp än 150 000 kr.

Om medlemmarnas tillskott överstiger 300 000 kr. skall bidraget från kassan ökas med 50 % av överskjutande belopp dock högst till 333 300 kr. Angivna bidragsgränser skall ändras i samma mån som konsumentprisindex — rensad från posten bostad utom bränsle och lyse samt från ändringar i indirekta skatter — vid ingången av ett bidragsår ändrats med mer än 5 % i förhållande till den 1 juli 1966 eller närmast föregående ändring. Det har slutligen förutsatts att fr. o. m. den 1 juli 1966 inte skall tas ut någon statlig prisregleringsavgift på strömning som svenska fiskare för i land på ostkusten.

Såväl bidraget från prisregleringskassan som av medlemmarna tillskjutna medel skall disponeras för tillskott till de priser som de till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningarnas medlemmar får för strömning som inte kan avsättas inom landet för färskkonsumtion eller rökning. Härjämte skall medel kunna användas för åtgärder, som är ägnade att effektivisera förstahandsmottagningen och avsättningen av strömning, samt för kvalitetsförbättrande åtgärder i samband med marknadsföring.

Stödet skall has om hand av en för ändamålet särskilt bildad förening, Ostkustens prisregleringsförening, som skall ha en styrelse på åtta personer varav Kungl. Maj:t skall utse ordförande och en ledamot. Fyra ledamöter skall utses av fiskarorganisationerna och en av vardera den privata och den konsumentkooperativa handeln. I överenskommelsen har förutsatts att föreningens administrationskostnader skall bestridas direkt från prisregleringskassan för fisk. Prisregleringsföreningen skall i sin tur ställa medel till förfogande för föreningen Ostkustfisk, varvid skall tillses att medlen inte används så att vissa fiskargrupper obehörigen gynnas eller på sådant sätt att vissa handelsformer diskrimineras vid marknadsföringen. Till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningar, vari varje yrkesfiskare skall kunna bli medlem, skall enligt överenskommelsen till envar kvalificerad köpare sälja strömning i efterfrågade kvantiteter på skäligen och i förhållande till köpens storlek lika villkor.

Om till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningar inte svarar för minst tre fjärdedelar av förstahandsmottagningen av strömning, skall stödets utformning omprövas.

Det är glädjande att enighet nåtts om utformningen av det stöd till strömningsfisket på ostkusten som bör gälla efter det att nuvarande handelsreglering på strömning upphört. Det förslag, som jordbruksnämnden framlagt efter överenskommelse med fiskarorganisationerna, innebär att från prisregleringskassan för fisk årligen kommer att utgå ett belopp av i princip lägst 150 000 kr. och högst 333 300 kr. såsom bidrag till det nya stödsystemets finansiering. Under de senaste tre åren har från kassan som prisutjämningsbidrag på strömning utbetalats i medeltal nära 250 000 kr. årligen utöver inflytande prisregleringsavgifter. Med hänsyn härtill och till behållningen i prisregleringskassan för fisk anser jag förslaget vara godtag-

bart ur ekonomisk synpunkt. Det nya stödsystemet bör också, såsom jordbruksnämnden förutsatt, främja rationalisering av fisket och distributionen av strömming. En sådan rationalisering hämmas av den gällande handelsregleringen. Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor har förklarat sig ej ha någon erinran mot det nya stödsystemets utformning. Jag föreslår därför, att principbeslut nu fattas att stödet till strömmingsfisket på ostkusten fr. o. m. den 1 juli 1966 utformas i huvudsaklig överensstämmelse med jordbruksnämndens förslag samt att gällande bestämmelser för reglering av handeln med fisk samtidigt avskaffas. Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, statens jordbruksnämnd bör äga vidta de förberedelser som erfordras för att det nya systemet skall kunna genomföras den 1 juli 1966.

Nu gällande ordning för prisregleringen på fisk och handelsregleringen på strömming grundas på bestämmelser i förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. Mot bakgrunden av vad jag anfört i det föregående bör för nästa budgetår dessa bestämmelser inte ändras. Jag föreslår därför, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att förlänga förordningens giltighetstid t. o. m. den 30 juni 1966.

Importen och exporten av fisk m. m. regleras f. n. med stöd av bl. a. förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur samt (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. Såsom statens jordbruksnämnd föreslagit bör även dessa förordningar gälla under nästa budgetår. Jag föreslår att Kungl. Maj:t även i fråga om dessa förordningar inhämtar riksdagens bemyndigande att förlänga giltighetstiderna t. o. m. den 30 juni 1966.

Importregleringen bör i enlighet med jordbruksnämndens förslag fortfarande tillämpas på i huvudsak samma sätt som innevarande budgetår. Jordbruksnämnden bör därvid liksom hittills få företa de jämkningar som kan bli erforderliga på grund av bestämmelserna i EFTA-konventionen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer. Jag har inte något att erinra mot att förbudet att under viss del av året sälja islandssill inte heller nästa budgetår upprätthålls.

Även regleringen av exporten av fisk bör under nästa budgetår, såsom jordbruksnämnden förordat, ordnas efter i huvudsak de grunder som följs under innevarande budgetår.

Under återopande av vad jag anfört i det föregående hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) bemyndiga Kungl. Maj:t att t. o. m. den 30 juni 1966 förlänga giltighetstiderna för förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk m. m., för-

ordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur samt förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.;

2) medge, att för tiden t. o. m. den 30 juni 1966 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte vad därmed sammanhänger anordnas enligt de grunder jag förordat i det föregående,

3) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1965/66 för lån i Sveriges Kreditbank mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 2 000 000 kr. jämte ränta, dels åt Väst kustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kr. jämte ränta,

4) godkänna att fr. o. m. den 1 juli 1966 bestämmelserna för regleringen av handeln med fisk avvecklas och att stödet till strömmingsfisket utformas enligt de grunder jag förordat i det föregående.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Claes Lundquist